

minde om en Retning, i hvilken et Smag var i Mode, idet det f. Ex. ikke ansaaes for god Tone at glæde sig over Hølbergs Comedier; de spillebes ikke for godt Huus, men for tomt eller ialfsald for tyndt besat Huus. Men hvad gjorde den daværende Theaterbestyrelse? Den opførte Mozarts Operaer og Hølbergs Comedier for tyndt besat Huus. Jeg troer, at den ved at forsynde sig mod de oeconomicke Regler, der nu anbefales, har indlagt sig den største Fortjeneste af Nationen. Hvis det, som det blev bemærket af et æret Medlem fra Frederiksborgkanten (E. Larsen), ved denne Sags 1ste Behandling, er sandt, at Theatret ikke alene er en Forhøjelsesanstalt, men tillige en Opdragelsesanstalt for Nationen, hvortigjennem Løstelse til de bedste Søleiser og en Lutret Smag til enhver Tid skulde skaffe sig Indgang, saa kan der ikke siges Noget til større Ros for Theaterbestyrelsen, end at den saae aldeles bort fra det reent Oeconomicke for at tage Hensyn til, hvad der var den bedste aandelige Tode, der kunde bydes det danske Publicum. Dernæst spiller Theatret ogsaa en anden Rolle i vort nationale Liv. Der gjøres saaledes den Fordring til det kongelige Theater, at det skal komme danske Componister og dramatiske Digtere imøde. Selv om deres Compositioner og Digterværker ikke ere af den Besskaffenhed, at de kunne ventes at ville i høi Grad gribe Publicum, have de danske Componister og Digtere, hvis Arbejder indeholde noget Godt og Talentfuldt, om de end have dramatiske Svagheder, et vist Krav paa, at deres Arbejder komme til Opførelse paa det kongelige Theater. Men selvfølgelig maa ogsaa denne Udgang bortfalde, naar det oeconomicke Hensyn sættes først. Derfor skal jeg ikke gaae ind paa de meget omstændelige Beregninger, som ere gjorte, og som gaae ud paa, hvorvidt Theatret kan komme ud af det med et noget større eller mindre Tilskud. Jeg troer, at man skal holde sig til, at Theatret ikke paa een Gang kan fyldestgjøre to modsatte Opgaver, nemlig at stille som den øverste Grundsætning, hvad der kan fylde Kassen og er meest skiftet til at tilveiebringe det bedste oeconomicke Resultat, og tillige i samme Dieblif at byde Publicum den bedste

aandelige Tode uden Hensyn til det oeconomicke Resultat. Disse to Opgaver udelukke hinanden og kunne umulig forenes. Derfor finder jeg ikke, at det er værd at gaae ind paa Betragtningen af, hvad Theatret i værste Fald kan noies med. Den Theatercommission, som i sin Tid har været nedsat, har anseet 50,000 Rd. om Aaret for at være det Mindste, hvormed Theatret kan noies, og til denne Sum mener jeg, at Thinget bør holde sig uden at tage Hensyn til, om det mulig kan være Tilfældet, at det kan hjælpe sig med en noget mindre Sum; thi, hvis Theatret skal fyldestgjøre sin nationale Opgave og være til Opdragelse for Nationen, saa skal det til en vis Grad leve uden Næringsforger. Ved at nedsætte Tilskudet til det Øverste tvinger man det ind paa en Vej, som man mindst af Alt maa ønske at see det betrede, nemlig den, at Betragtningen af, hvad der fylde Kassen, skal være det eneste Princip. Jeg kan heller ikke fortaae, at de Summer, som der her er Tale om, skulde spille nogen betydelig Rolle. Naar man tager Hensyn til den Difference, som der er mellem det Tilskud, der ønskes fra Regjeringens Side, og det, som fra anden Side er indbrømt, endog fra de mindst liberale Medlemmers Side, maa det sikkert erkjendes, at en saadan Sum ikke har særdeles stor Betydning i Sammenligning med, hvad der bevilges til Fernbaner, Dampfærger og lignende Institutioner. Naar man ikke er blind for Theatrets store nationale Betydning og den Maade, hvorpaa det til enhver Tid løfter den nationale Aand, saa troer jeg ikke, at Differencen kan ansees for et meget betydeligt Beløb. Saaframt man derimod ikke vil give Theatret et saadant Tilskud, at det bliver istand til at løse den Opgave, som efter min Mening er stillet det, men tvinger det til kun at tage Hensyn til, hvad der fylde Kassen og giver et godt oeconomicke Resultat, saa tilintetgjør man med det samme Theatret, ganske vist ikke som Theater. — thi der vil sikkert alligevel blive spillet i Bygningen — men som Kunstanstalt og Opdragelsesanstalt for Nationen, og saa troer jeg, at det er det Bedste fuldstændig at nægte ethvert Tilskud.